

Sygn. akt: I C 297/23 upr

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2023 r.

Sąd Rejonowy w Kętrzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Izabela Maruchacz
-----------------	--------------------------

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 2 października 2023 r. w K.

sprawy z powództwa S. Al (...). z o.o. (...) Spółki komandytowej z siedzibą w M.

przeciwko P. O.

o zapłatę

oddala powództwo.

UZASADNIENIE

Powód S. Al (...). z o.o. (...) Spółka komandytowa z siedzibą w M., wniósł o zasądzenie od pozwanego P. O. kwoty 7 017,00 zł wraz z odsetkami umownymi maksymalnymi za opóźnienie od dnia 23.12.2022 r. do dnia zapłaty oraz obciążenie pozwanego kosztami procesu. Podniósł, że wierzytelność dochodzona przez powoda wynika z zawartej w dniu 9 czerwca 2022 r. pomiędzy pozwanym a pierwotnym wierzycielem - (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B., umowy pożyczki refinansującej nr (...). Umowa została zawarta za pośrednictwem platformy internetowej pośrednika kredytowego, na podstawie której pozwanemu udostępniono środki pieniężne w kwocie 6 373,00 zł na okres 30 dni. Strona pozwana zobowiązała się natomiast do ich zwrotu z należnymi kosztami udzielenia pożyczki w terminie wynikającym z umowy. W związku z opóźnieniem w spłacie zadłużenia pożyczkodawca podjął względem strony pozwanej działania windykacyjne o charakterze polubownym, które jednak okazały się bezskuteczne i nie doprowadziły do wykonania przez stronę pozwaną zobowiązania określonego w umowie.

Następnie w efekcie dwóch umów sesji wierzytelności powód stał się wierzycielem strony pozwanej z tytułu wskazanej umowy pożyczki. Jako datę wymagalności roszczenia powód wskazał 09.07.2022 r.

Powód wskazała, że na kwotę dochodzoną pozwem składają się: niespłacony kapitał w kwocie 6 373,00 zł., niespłacone odsetki kapitałowe maksymalne naliczone przez Pożyczkodawcę od kwoty udostępnionego kapitału od dnia zawarcia umowy do dnia wymagalności pożyczki w kwocie 46,10 zł., niespłacone odsetki umowne za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie naliczone zgodnie z zawartą Umową P. od pozostałej do spłaty kwoty pożyczki dnia następującego po dniu wymagalności pożyczki do dnia wyceny wierzytelności będącej przedmiotem Umowy (...) na powoda dokonanej wg stanu na dzień 24.11 2022 roku, które zostały nabyte przez powoda w ramach umowy cesji w kwocie 481,86 zł, oraz niespłacone odsetki umowne za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie naliczone od dnia następującego po dniu wyceny wierzytelności będącej przedmiotem Umowy (...) na powoda dokonanej wg stanu na dzień 24.22 2022 roku do dnia poprzedzającego dzień wytoczenia powództwa od kwoty pozostałych do spłaty kapitału pożyczki i prowizji w kwocie 115,50 zł.

Pozwany P. O. nie złożył odpowiedzi na pozew i nie zajął stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W ocenie Sądu powód był obowiązany w toku tego postępowania wykazać, że pozwany złożył oświadczenie woli wyrażające zgodę na zawarcie umowy pożyczki. Powód ciężarowi temu nie podolał. Nie przedłożył bowiem żadnych dowodów pozwalających uznać, iż pozwany zapoznał się z ramową umową pożyczki z dnia 09.06.2022 r. oraz umową pożyczki refinansującej nr (...), zaakceptował ich treść oraz wyraził zgodę na ich zawarcie. W szczególności powód nie wykazał, aby pozwany dopełnił formalności warunkujących przyznanie pożyczki, określonych w § 3 ramowej umowy pożyczki. Ponadto powód nie wykazał, że pozwany otrzymał na jej mocy określoną kwotę pieniężną, którą wraz z odsetkami i dodatkowymi opłatami zobowiązał się spłacić po upływie 30 dni.

Zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na tym, kto z faktu tego wywodzi skutki prawne. Strony zobowiązane są w myśl przepisu art. 232 kpc wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Ciężar udowodnienia faktów uzasadniających objęte pozvem roszczenie spoczywał na powodzie, który winien wykazać wszystkie okoliczności stanowiące podstawę żądania pozwu.

W niniejszej sprawie powód nie udowodnił, iż przysługuje mu jakiekolwiek roszczenie względem pozwanego, nie wykazał bowiem istnienia przedmiotowej wierzytelności.

Należy wskazać, że w niniejszej sprawie do przedłożonej przez powoda umowy pożyczki mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 12.05.2011 r. o kredycie konsumenckim, która dopuszcza zawieranie umowy o kredyt konsumencki (w tym umowy pożyczki) za pomocą środków porozumiewania się na odległość. Umowa o kredyt konsumencki zawierana na odległość to umowa, która spełnia warunki przewidziane w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta. Jest to zatem umowa, którą kredytodawca zawiera z konsumentem w ramach zorganizowanego systemu zawierania umów na odległość, bez jednoczesnej fizycznej obecności stron, z wyłącznym wykorzystaniem jednego lub większej liczby środków porozumiewania się na odległość do chwili zawarcia umowy włącznie.

Przepis art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim określa wymogi formalne umowy o kredyt konsumencki. Umowa taka powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Wymóg wprowadzony w tym przepisie może być odczytywany przede wszystkim przez pryzmat art. 78 kc jako wskazanie na zwykłą formę pisemną. Oznacza to, że – przynajmniej prima facie – wymóg wprowadzony w art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim może być odczytywany jako zastrzeżenie zwykłej formy pisemnej, rozumianej zgodnie z art. 78 kc. W literaturze silnie reprezentowane jest jednak stanowisko o konieczności interpretowania art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim w sposób szerszy, niż wynikałoby to z tradycyjnego utożsamienia "formy pisemnej" z art. 78 kc. Rozstrzygającym argumentem w tym zakresie pozostaje treść art. 10 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z 23.4.2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.Urz. UE L Nr 133 z 22.5.2008 r., s. 66 ze zm.), zastrzegająca dla umowy kredytu, alternatywnie, zwykłą formę pisemną lub posłużenie się innym trwałym nośnikiem. Biorąc pod uwagę całkowity charakter harmonizacji oraz brak pozostawienia ustawodawcy krajowemu opcji implementacyjnej, wykładnia art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim powinna być dokonywana zgodnie ze źródłową dla niej regulacją prawa unijnego, a w konsekwencji konieczne jest odczytanie zastrzeżonego w niej wymogu pisemności w sposób rozszerzający (por. Komentarz do ustawy o kredycie konsumenckim red. Osajda 2018, wyd. 2)

Wymaganie, jakie wynika z art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, trzeba interpretować przede wszystkim jako nakaz – skierowany do kredytodawcy – sporządzenia dokumentu obejmującego treść oświadczeń woli złożonych przez kredytodawcę oraz konsumenta i utrwalenia tego dokumentu w odpowiedniej formie. Wykładnia językowa art. 29 ust. 1 w/w ustawy sugeruje, że minimalną formą umowy o kredyt konsumencki jest forma pisemna, chyba że przepisy odrębne przewidują inną formę szczególną. Istotne argumenty przemawiają jednak za

stanowiskiem, aby – oprócz formy pisemnej – dopuścić formę „trwałego nośnika” (zdefiniowanego w art. 5 pkt 17w/ w ustawie). W szczególności przekonuje o tym wykładnia prounijnna. Art. 10 ust. 1 dyrektywy (...) jednoznacznie stanowi, że umowy sporządza się w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku. Ponadto stanowisko to wspiera wykładnia celowościowa. Aby zapewnić odpowiednią ochronę interesom konsumenta nie jest konieczna wyłącznie forma pisemna. Do ochrony takiej wystarczy zastosowanie trwałego nośnika. Wykładnia ta uwzględnia aktualne uwarunkowania społeczno-gospodarcze, które wynikają z postępu technicznego oraz potrzeb gospodarki elektronicznej, w szczególności odnośnie do umów zawieranych na odległość (por. Tomasz Czech Komentarz do art.29 ustawy o kredycie konsumenckim).

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty należy uznać, że umowę o kredyt konsumencki można zawrzeć zarówno w formie pisemnej (z własnoręcznymi podpisami), jak i na innym trwałym nośniku. W myśl powyższej interpretacji – nie jest konieczne opatrzenie dokumentu umowy przez strony własnoręcznym podpisem albo podpisem elektronicznym. Forma, jakiej wymaga art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim (z uwzględnieniem wykładni prounijnej oraz celowościowej), jest zachowana również wtedy, gdy treść oświadczeń woli spisano na dokumencie papierowym, ale nie zamieszczono pod nim własnoręcznych podpisów albo umieszczono faksymile lub innego rodzaju podpis powielony mechanicznie. Stosownie do prounijnego oraz celowościowego kierunku interpretacji komentowanego przepisu dopuszczalne są różnorodne sposoby dochowania wymaganej formy przy zawieraniu umowy o kredyt konsumencki. Sposobem takim może być m.in. złożenie oświadczeń woli przez strony za pomocą środków porozumiewania się na odległość (np. telefonu, poczty elektronicznej), a następnie spisanie postanowień umowy na papierowym dokumencie (np. w postaci wydruku komputerowego), bez własnoręcznych podpisów.

Ponadto zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, kodeksowa definicja pożyczki wskazuje, że świadczeniem dającego pożyczkę jest przeniesienie na własność biorącego pożyczkę określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku i wykonanie tego świadczenia powód powinien udowodnić w procesie cywilnym. Jedynie wtedy zasadne staje się oczekiwanie od pożyczkobiorcy, że udowodni on spełnienie swego świadczenia umownego tj. zwrot pożyczki (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2012 r., I ACa 285/12, LEX nr 1162845). Pożyczka jest zatem umową, na podstawie której dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego przedmiot pożyczki (w szczególności określoną ilość pieniędzy), a biorący zobowiązuje się zwrócić przedmiot pożyczki w pieniądzu o tej samej wielkości lub w rzeczach tego samego gatunku i takiej samej jakości (art. 720 k.c.). Inaczej mówiąc pozwany, od którego powód domaga się zwrotu pożyczki nie musi wykazywać zwrotu pożyczki, dopóki powód nie wykaże, że pożyczka została udzielona.

W kodeksie cywilnym zostały wskazane essentialia negotii umowy pożyczki, które stanowią nie tylko oznaczenie stron i określenie ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, ale obejmują również zobowiązanie się do ich przeniesienia oraz obowiązek zwrotu przedmiotu pożyczki. W procesie związanym z wykonaniem umowy pożyczki powód jest zatem zobowiązany udowodnić, że strony zawarły umowę pożyczki, a także, że przeniósł na własność biorącego pożyczkę określoną w umowie ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku (wyrok S. Apel. W Łodzi z 18.06.2015r., I ACa 33/15, LEX nr 1789954). Dopóki przedmiot pożyczki nie zostanie wydany pożyczkobiorcy, nie może powstać obciążający pożyczkobiorcę obowiązek jego zwrotu.

Przedstawiony przez stronę powodową materiał dowodowy nie stanowił wystarczającej podstawy do uwzględnienia powództwa.

W niniejszej sprawie fakt udzielenia pozwanemu pożyczki nie został przez powoda udowodniony. Powód ograniczył się wyłącznie do złożenia wydruku umowy ramowej umowy pożyczki o kodzie umowy: (...) oraz umowy pożyczki refinansującej nr (...), pod którymi jednak brak jest podpisu pozwanego (dowód: ramowa umowa pożyczki – k. 20-21, umowa pożyczki refinansującej – k. 22). Brak jest dowodu, iż pozwany zaakceptował w/w umowę pożyczki i wyraził zgodę na jej zawarcie. W aktach brak jest jakiegokolwiek wniosku pozwanego o pożyczkę, który rzekomo miał zostać złożony za pomocą serwisu internetowego pożyczkodawcy. Z przedłożonych dokumentów nie wynika również, zgodnie z warunkami zawartymi w § 3 ramowej umowy pożyczki, że pozwany posiadał na S. Internetowej P. aktywny (...) Klienta, złożył wniosek o udzielenie pożyczki, który następnie potwierdził opłatą rejestracyjną

uiszczoną z indywidualnego Rachunku Bankowego Pożyczkobiorcy. W dokumentacji dołączonej do pozwu nie ma jakiegokolwiek dowodu, że wskazana w umowie pożyczka została udzielona pozwanemu. Przedstawione przez powoda dokumenty dowodzą wyłącznie tego, że została sporządzona ramowa umowa pożyczki o kodzie (...) z dnia 9 czerwca 2022 roku z godziny 11:41, oraz umowa pożyczki refinansującej nr (...) z dnia 9 czerwca 2022 roku, zawierające dane pozwanego. Załączony został również wydruk raportu weryfikacji natychmiastowej z serwisu (...), ale wydruk ten jest z dnia 25 stycznia 2020 roku na imię i nazwisko pozwanego, jednakże z innymi danymi korespondencyjnymi niż te wskazane w umowach. Nie można zatem przyjąć, że była to weryfikacja przy wykorzystaniu aplikacji K. (§ 3 pkt 1 ust. f ramowej umowy pożyczki) na potrzeby umów, na które powołał się powód w pozwie. Do pozwu powód dołączył jeszcze jeden dokument w postaci szczegółów transakcji: (...) - (...) jednakże nie wynikają w niego żadne informacje przydatne w niniejszej sprawie. W szczególności wydruk jest datowany wprawdzie na 9 czerwca 2022 roku ale na godzinę 11:40 a zatem wcześniej niż godzina zawarcia ramowej umowy pożyczki (11:41). Ponadto dotyczył on sklepu smartpożyczka.pl, zaś numer wskazany przy tej pozycji nie pokrywa się z jakimkolwiek numerem z dokumentów wskazanych jako podstawa dochodzonego roszczenia. W pozycji „kwota zamówienia” widnieje zaś wskazana wartość 1 313,39 zł niepokrywająca się z jakimkolwiek danymi zawartymi w rzeczonych umowach pożyczek. Numer kontrolny wydruku nie jest również w jakikolwiek sposób powiązany z umowami, na które powołał się powód. W dokumencie tym brak jest również wskazanego indywidualnego rachunku bankowego pożyczkobiorcy, o którym mowa w umowie i który widniał na załączonym przez powoda (choć - co zostało wskazane powyżej - nieaktualnym na dzień zawarcia umów pożyczki) wydruku weryfikacyjnym. Nie wiadomo czy i na rachunek bankowy o jakim numerze, została kwota ta przekazana. Wreszcie w opisie tego dokumentu widnieje zapis o: „refinansowaniu pożyczki (...) (...)” a zatem o innym numerze niż umowa pożyczki, na którą powoływał się powód w treści pozwu i załącznikach do niego.

Tym samym powód nie przedłożył jakiegokolwiek dowodu wypłacenia pozwanemu kwoty pożyczki czyli dowodu przeniesienia na biorącego pożyczkę własności przedmiotu umowy.

Jak już wyżej wskazano, stosownie do art. 720 k.c., obowiązek zwrotu, czyli przeniesienia przez pożyczkobiorcę na pożyczkodawcę przedmiotu umowy, powiększonego o ewentualne wynagrodzenie ustalone w umowie jest odpowiednikiem zobowiązania dającego pożyczkę do przeniesienia na własność biorącego przedmiot pożyczki. Obowiązek zwrotu przedmiotu pożyczki, obciążający pożyczkobiorcę, nie może powstać, dopóki przedmiot pożyczki nie zostanie pożyczkobiorcy wydany. W niniejszej sprawie powód nie przedstawił dowodu przeniesienia na biorącego pożyczkę własności przedmiotu umowy tj. określonej w umowie pożyczki kwoty pieniędzy.

Dowodu istnienia zobowiązania pozwanego nie stanowią także wezwania do zapłaty (k. 25,29) oraz informacja o cesji wierzytelności (k. 25v). Brak bowiem dowodów doręczenia tych druków pozwanemu, a w szczególności dowodu, iż pozwany uznał wynikające z nich zobowiązanie.

Mając na uwadze powyższe okoliczności należało uznać, że powód nie wykazał dochodzonego roszczenia zarówno co zasady jak i co do wysokości.

Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 kc). W myśl wskazanych przepisów to strony obowiązane są przedstawiać dowody, a Sąd nie jest władny tego obowiązku nawet wymuszać, ani – poza zupełnie wyjątkowymi sytuacjami – zastępować stron w jego wypełnieniu. Ciężar udowodnienia spoczywa na stronie, a ów ciężar rozumieć należy z jednej strony jako obarczenie strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej konsekwencjami zaniechania realizacji tego obowiązku, lub jego nieskuteczności. Tą konsekwencją jest zazwyczaj niekorzystny dla strony wynik procesu.

Nie można było również w przedmiotowej sprawie uznać, że pozwany nie przedstawiając swojego stanowiska w rzeczywistości uznał powództwo. Powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego, winien przejawiać staranność w wykazaniu zasadności powództwa. Brak merytorycznego zaprzeczenia jego twierdzeń przez

pozwanego nie zwalniał go od wykazania podstawowych okoliczności wskazujących na zasadność żądania. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 7.11.2007 r. (II CSK 293/07), ciężar udowodnienia faktu należy rozumieć nie tylko jako obarczenie jednej ze stron procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o prawdziwości swoich twierdzeń, ale również konsekwencjami zaniechania realizacji tego obowiązku lub jego nieskuteczności.

Sąd jest zobligowany do uznania twierdzeń powoda przy bezczynności pozwanego jedynie w przypadku braku wątpliwości co do zasadności pozwu. W niniejszej sprawie natomiast powód nie przedłożył dowodów dostatecznie uzasadniających istnienie wierzytelności przeciwko pozwanemu.

Mając na względzie wyżej wskazane okoliczności, powództwo należało oddalić.